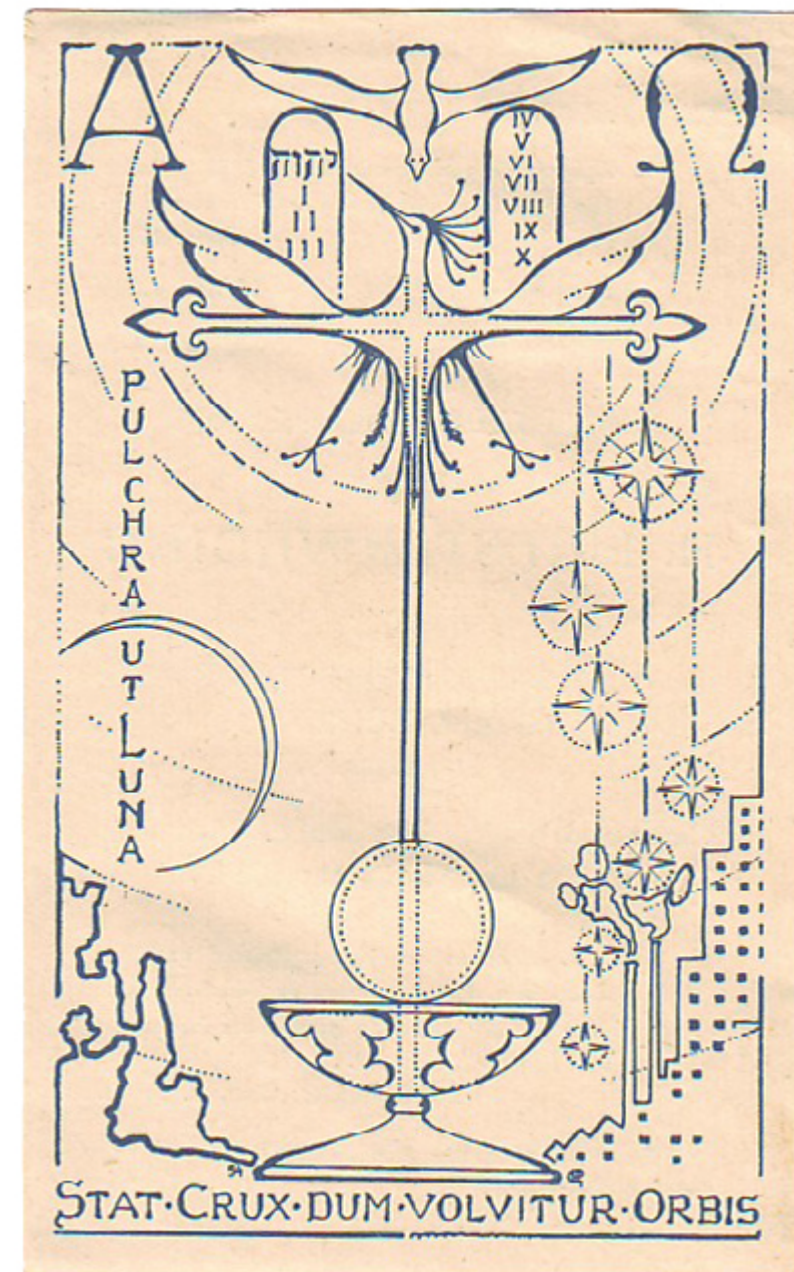

DE ZINGENDE EEUWIGHEID

De kosmos
zingt
De kosmos
zingt God toe
God zingt

La Chartreuse de Portes

O God

hoe houd ik
van muziek

zoveel als
van U

van U
in muziek

van U
als muziek

+

muziek opent
de geest van beminnen

muziek opent het hart
naar de zinnen

om God zinnelijk
te beminnen

om God geestelijk
lief te hebben

+

wanneer ik
muziek hoor

wanneer ik
muziek maak

bent U
in mij

ben ik
in U

+

hoe houdt U
van de Muse

zoveel als zij
houdt van U

hoe zingt U
in de Minne

hoe zingt
de Minne in U

Chartreuse

Le portail d'entrée
avec la Vierge, Saint Bruno
et Saint Anthelme

Le sanctuaire de l'église (17e s.)

de Portes

Le cloître
lieu de silence et de paix

GODDELIJKE BRON

Gewenning kan zelfs het gevoel van gemis wegnemen, terwijl de gevolgen blijven. Zelfs kan de samenhang tussen oorzaak en gevolg niet meer worden geweten. Dat is bijv. het ontbreken van muziek in een mensenleven of leefvorm van mensen.

Een jonge monnik had, om voor God alleen te leven, de wereld van muziek die zijn leven was, verlaten. Maar na enige tijd kwam hij tot nieuwe inzichten en bevindingen. Hij wist en zag nog. Helderder dan ooit ervoer hij de betekenis van muziek.

La Chartreuse de Portes

STUDIO VAN GOD

Zwijgend betraden zij de kapittelzaal, nu niet om zichzelf te beschuldigen maar om stil plaats te nemen op hun eigen zitstoel. Nu bleef de bank van de Prior onbezet, hij zat als eerste tussen de gelijken.

Ergens uit de wanden klonk muziek. Er was geen apparatuur te zien, geen luidspreker, geen muzikant, geen dirigent - er was niets dan zacht opkomend geluid. Was dat niet een koraal van Bach? Er was muziek te horen uit verre jonge jaren. Was dat niet het Adagio van Albinoni, dat tijdens de lange tocht van Bisschop Bekkers had geklonken toen hij ten grave werd gedragen?

Na dit stille uur, dit uur van volle leegte dat vervuld was geweest van het eeuwig zingen van God, ging iedere monnik weer zwijgend terug naar zijn eigen kluis.

Als zij dan het Diurnale weer ter hand namen voor de Kleine Uren, was het alsof de psalmen plotseling op muziek waren komen staan - alsof David hen begeleidde op de harp. Daarna werd de stilte pas echt stil.

Sindsdien was er wekelijks in deze Certosa dit heilig muzikaal uur. Het bericht hiervan was doorgedrongen tot de Generale Prior, die toen een brief schreef aan zijn muzikale mede-prior. Hij had alleen maar vragen :

of dit in de juiste verhouding stond tot de soberheid die de Regel voorschreef - of dit geen onrust teweegbracht - of dit niet afleidde van God?

In het antwoord-schrijven werden heel nieuwe ideeën geformuleerd, die niet eerder bedacht waren maar waren voortgekomen uit het 'doen' van de werkelijkheid.

. Tegenover de weelde van een overwegend 'intellectuele' wijze van leven (gekenmerkt door lezen, schrijven, studeren, bidden) heeft het opnemen van muziek in ons leven zelfs een aspect van versobering : de 'affectieve' ervaring van muziek als ontleding van de geest.

. Het luisteren naar muziek openbaarde een gebied in onszelf : wij (her-) ontdekten dat de muziek, die in ons verklonken was, niet alleen een golf van emotie in ons teweegbracht maar er ook toe geleid heeft dat we sensitiever zijn gaan bidden : onze zintuigen worden erdoor aangeraakt én geopend. Zelfs het Officie in zijn strakke klassieke vorm wordt erdoor bewogen : de psalmen gingen soms zachter dan weer heftiger klinken. Was dan ons hart nog gevuld van de warmte en het vuur van God, opklinkend in de stroom van muziek die over ons heen-getrokken was?

. Hierover pratend tijdens de wandeling en luisterend naar elkaars ervaring, werd het ons helemaal duidelijk : muziek is een hogere taal en een diepere emotie dan het gesproken woord; er wordt een schoonheids-ervaring aan toegevoegd vanuit een andere werkelijkheid.

Muziek en zang, het gezongen woord ook, verbinden met hogere sferen; ook de verklaarde ongelovige heeft hieraan deel. Meerstemmigheid van zang en muziek is bovendien 'gemeenschap'. Muziek maakt één met een andere dan de materiële werkelijkheid. Daarom vinden wij : muziek kan het mysterie binnenleiden en leiden tot mystiek.

. Ook ontdekten we een nieuwe waarheid : muziek is voor het zieleleven van essentiële betekenis - even noodzakelijk als eten en drinken voor het lichaam. Daaruit volgt : muziek verrijkt en voedt de ziel niet alleen - het ontbreken ervan (de uitsluiting ervan vanuit een verkeerd begrip van soberheid) breekt veel af in de innerlijke vermogens en verhindert de ontwikkeling van het geestelijk leven.

Als men zich al eens afvraagt 'waarom ben ik zo dor' of 'waardoor kan ik de geest van gebed niet vasthouden', hoeft men niet zondermeer bij het antwoord uit te komen 'dat is omdat God mij beproeft in mijn liefde en trouw'. De oorzaak kan veel dichterbij liggen en veel directer zijn : dat er geen muziek meer in zit.

Muziek is geen luxe - ascese mag muziek niet wegnemen uit het leven. Het is een primaire levensbehoefte - ook voor de monnik. Dat wist Bruno ook al, die een koormonnik was ook al was hij een kluizenaar. Vandaar het gezongen Officie en de gezangen in de Convent-Mis.

. Het staat ieder van ons natuurlijk vrij al dan niet deel te nemen aan dit meditatief muzikaal uur. Niet ieder heeft dezelfde aanleg noch de behoefte. En niet ieder kan dit nog inpassen in een vast leefpatroon van jaren. Toch is het een zeldzaamheid - en dit verbaast ons wel en niet - wanneer er iemand ontbreekt. Toch één van hart en geest.....

. Er gebeurt iets goddelijks in ons midden - wij maken het niet zelf - wij conditioneren slechts. Het is Gods aanwezigheid die zich uitzingt in onze geest, in onze ziel, in ons lichaam. En dit is niet voorbehouden aan muziek die ingetogenheid en verstillings geeft, ook plezier en zwier is het leven van God dat zich verklankt in muziek.

. Onwaarschijnlijk maar toch voelbaar is er een stroom van mildheid door onze Chartreuse getrokken. Er is iets in ons aangeraakt waardoor we liever, vriendelijker en blijer zijn geworden. Samen muziek beleven vormt gemeenschap.

Tijdens het Generaal Kapittel van dat jaar was het enige onderwerp van bespreking 'kloostermuziek'.

Dit gebeurde voor het eerst na 1000 jaar Kartuizerleven. Zo trad God opnieuw in.

Verdi prati (Alcina)

Verdi prati, selve amene,
Perderete la beltà.
Vaghi fior, correnti rivi,
La vaghezza, la bellezza
Presto in voi si cangerà.
E cangiato il vago oggetto
All'orror del primo aspetto
Tutto in voi ritornerà.

*Green meadows, lovely woods,
You will lose your beauty,
Pretty flowers, rapid brooks,
Your charm and beauty
Will soon change.
The beautiful object has changed,
To the dismay of the first glance,
Then everything will return in you.*

(Original key)

(Andante con moto)

PIANO

The piano introduction is in A major, 3/4 time, marked '(Andante con moto)'. It begins with a treble clef and a key signature of two sharps (F# and C#). The melody is in the right hand, starting on a half note A4, followed by a quarter note B4, and then a series of eighth and sixteenth notes. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

This system shows the piano accompaniment for the first vocal line. The right hand continues the melodic line with various ornaments and grace notes, while the left hand maintains a steady harmonic support.

Voice

Ver-di pra-ti, sel-ve a-me-ne, Per-de-re-te la-bel-tà.

The vocal line is written for a soprano or alto voice. It begins with a half note G4, followed by a half note A4, and then a series of eighth and sixteenth notes. The piano accompaniment is in the left hand, providing a harmonic support with chords and single notes.

Va-ghi fior, cor-ren-ti ri-vi, La va-ghez-za,

The vocal line continues with a half note G4, followed by a half note A4, and then a series of eighth and sixteenth notes. The piano accompaniment is in the left hand, providing a harmonic support with chords and single notes.

la bel-lez-za Pre-sto in voi-si-can-ge-rà.

The vocal line continues with a half note G4, followed by a half note A4, and then a series of eighth and sixteenth notes. The piano accompaniment is in the left hand, providing a harmonic support with chords and single notes.

Ver-di pra-ti, sel-ve a-me-ne, Per-de-re-te

The vocal line continues with a half note G4, followed by a half note A4, and then a series of eighth and sixteenth notes. The piano accompaniment is in the left hand, providing a harmonic support with chords and single notes.

la bel-tà, E can-gia-to il va-go og-get-to

The vocal line continues with a half note G4, followed by a half note A4, and then a series of eighth and sixteenth notes. The piano accompaniment is in the left hand, providing a harmonic support with chords and single notes.

All'or-ror del pri-mo as-pet-to Tut-to in voi ri-

The vocal line continues with a half note G4, followed by a half note A4, and then a series of eighth and sixteenth notes. The piano accompaniment is in the left hand, providing a harmonic support with chords and single notes.

tor - - ne - rà. 'Tut- to in voi ri - tor - ne - rà.

Ver - di — pra - ti, sel - ve a - me - ne, Per - de - - re - te

la bel - - tà, Per - de - re - te la bel - - tà.

MUZIKALITEIT

Muziek hoor voel zie
tast proef ruik
je helemaal

met je armen
met je benen
met je schoot

en alles hoort
ontvangt en antwoordt
op eigen wijze

daarom gebaren handen
dansen voeten
brandt je schoot

zo totaal menselijk
zo totaal goddelijk
is zang en muziek.

FUGA

Het was maandag midden op de dag om twaalf uur. De novicenmeester, die de leiding had over de zang maar ook het meeste verstand had van muziek, had een mooi uitgewogen muziekprogramma voorbereid om het wekelijks muziekuur samen te gaan beleven. Zoals altijd was het uitgangspunt : samen en ieder voor zich in te gaan in dit musisch Godservaren - de schoonheid en ontroering van de scheppende Geest van God - zich lichamelijk en geestelijk over te geven aan dit diepere en hogere zijn. Soms trilde dit diep door in de ziel, soms riep het verlangen op van de zinnen. Zo is muziek.

Er was een jonge reeds geprofeste monnik bij, die volkomen onverwacht als het ware overrompeld werd door een emotie die hij al lang niet meer had gehad. Hij voelde de hartslag van het leven zo hevig en schokkend, dat hij het bijna niet aankon. Toch bleef hij nog, dat uur.

Tijdens de wekelijkse wandeling zei hij tegen de novicenmeester 'ik zal niet meer komen'. 'Jij niet en jij bent nog wel degene bij wie dit het meeste hoort'. 'Juist daarom' zei hij.

Het geestelijk proces, waarin hij al langere tijd zat, kwam hier niet uit voort maar werd er wel door verhevigd. Alles in hem begon om leven, hét leven te roepen in de nog zo eindeloos méér betekenissen dan zijn leven hier. En toch hield hij zichzelf voor : dit is het eigenlijke leven, dát is mijn leven.

Toen hij na een diepe crisis in zichzelf -wat eigenlijk een innerlijk bevrijdingsproces was- besloot het kartuizerleven te verlaten, vroeg de een na de ander zich af : zou de muziek hieraan hebben bijgedragen? Is het dan niet beter, opperde iemand, er dan maar helemaal van af te zien? Maar een ander sprak het wijze woord : er is geen medicijn zonder bijwerking - en er is geen appel zonder schil.

De keer die volgde, stond de novicenmeester op in de kapittelzaal. Nooit sprak hij een inleidend woord, nooit gaf hij uitleg. Wekelijks kreeg ieder een briefje in de bus met de noodzakelijke informatie over de aanstaande muziek-meditatie. Nu sprak hij wel en zei : onze muziek heeft onze medebroeder bevrijd - hij is geroepen voor het geluk - hij gaat in vrede.

De prior knikte alleen maar. Zwijgend gingen zij allen heen zoals zij waren gekomen. Liefde doet pijn.

LEVENSTROOM

Zo werd muziek
de open deur
naar andere
daaromheenliggende
daarmeeverbonden zijnde
ervaringen van het
'voelen' van God.

Het gevoel wat men
gewaarwerd en in zichzelf
de gewaarwording werd
liefdeseenwording met God
leidde binnen in
de zinnelijke mystiek
van het hart.

+

Dit opende poorten van
universeel leven,
diep naar de oergronden
van de psalmen,
ver naar de grazige weiden
van een allesomvattende
aardemystiek.

Hierdoor gebeurde het
dat de ene monnik dieper
intrad en de andere uittrad
wat betekende een totaal
toetreden tot God die
in de levensbronnen
alvervullend stroomde.

VOORZANG

Monialen en monniken
beschouwende vrouwen en mannen
weten uit ervaring met God
dat heel de schepping
vol is van muziek :
dat God zingt.

Zonder het te weten
uit overweging of lezing
van mystici van vroeger
voelden zij in de Minne
de streling van de aanwezigheid
van God en gingen dus zingen.

En nu weten wij
dat God niet alleen
wordt toegezongen
maar zelf de voorzanger
en eeuwige dirigent is :
die met ons meezingt.